

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Кафедра теоретичної та загальної електротехніки

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕЛЕКТРОНІКА ТА МІКРОСХЕМОТЕХНІКА»**

Галузь знань 0507 «Електротехніка та електромеханіка»

Напрямок підготовки 6.050702 «Електромеханіка»

Спеціальності «Електричні системи і комплекси транспортних засобів»,
«Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та
електропривод»

Інститут, факультет, відділення *Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова, факультет – електричного
транспорту*

Харків
ХНУМГ
2014 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Електроніка та мікросхемотехніка» (для студентів 3 курсу денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.050702 «Електромеханіка», спеціальностей «Електричні системи і комплекси транспортних засобів», «Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод»), «11» липень 2013 року. – 12 с.

Розробник: к.т.н, доц., Ю. П. Колонтаєвський

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та загальної електротехніки.

Протокол № 9 від «09» квітня 2013 року.

Завідувач кафедри теоретичної та загальної електротехніки А. Г. Сосков

Схвалено науково-методичною радою факультету «Електричний транспорт» за напрямом підготовки 6.050702 «Електромеханіка».

Протокол № 4 від «19» квітня 2013 року.

Голова М. І. Шпіка

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>0507 Електротехніка та електромеханіка</u> Напрямок підготовки <u>6.050702 «Електромеханіка»</u>	За вибором ХНУМГ	
Модулів – 1	Спеціальності: <u>«Електричні системи і комплекси транспортних засобів», «Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Розрахунково-графічне завдання</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 216		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		36 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	8 год.
		Лабораторні	
		36 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		108 год.	192 год.
Індивідуальні завдання: 20 год.			
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Електроніка та мікросхемотехніка» є формування у майбутніх фахівців знань з напівпровідникових приладів та пристроїв, їхніх корпусних та інтегральних виконань, методів розрахунку, способів технічної реалізації та застосування в системах керування і в статичних перетворювачах.

Завданням вивчення дисципліни є вивчення будови та принципу дії напівпровідникових приладів, принципів будови та роботи основних пристроїв інформаційної та енергетичної електроніки; освоєння методів розрахунку типових електронних пристроїв; знайомство з областями застосування електронних пристроїв з виробленням умінь оцінювати техніко-економічну ефективність застосування, визначати параметри пристроїв, кваліфіковано формулювати завдання на розробку електронної апаратури та оцінювати її сумісність з іншими пристроями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- принцип дії та будову основних електронних приладів, їхні вольт-амперні характеристики, параметри та умовні позначення;
- будову та принцип дії електронних підсилювачів, генераторів імпульсів, випрямлячів, фільтрів, регуляторів;
- основи будови та принцип дії цифрових пристроїв;

вміти:

- розраховувати електронні підсилювачі низької частоти на дискретних елементах та інтегральних мікросхемах;
- розраховувати джерела живлення електронної апаратури, регулятори;
- складати електричні схеми підсилювачів, генераторів, випрямлячів, вибирати їхні елементи із довідників та каталогів;
- досліджувати електронні пристрої (знімати характеристики).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Перетворювальні пристрої

Тема 1. Короткий вступ в курс, роль курсу в системі освіти бакалавра-електромеханіка.

Тема 2. Фізичні основи роботи напівпровідникових приладів.

Тема 3. Класифікація напівпровідникових приладів. Характеристики, параметри, області застосування.

Тема 4. Некеровані випрямлячі.

Тема 5. Стабілізатори напруги.

Тема 6. Керовані випрямлячі.

Тема 7. Системи імпульсно-фазового керування (СІФК).

Тема 8. Регулятори змінного струму.

Тема 9. Автономні інвертори.

Тема 10. Вплив вентильних перетворювачів на мережу. Електромагнітна сумісність.

Змістовий модуль 2. Підсилюючі пристрої

Тема 11. Загальні відомості про підсилювачі напруги змінного струму.

Тема 12. Каскади попереднього підсилення на біполярних та польових транзисторах.

Тема 13. Багатокаскадні підсилювачі.

Тема 14. Загальні відомості про підсилювачі постійного струму.

Тема 15. Диференціальні підсилюючі каскади, їхні схеми, принцип дії, основні співвідношення.

Тема 16. Операційні підсилювачі: будова, параметри, схема заміщення.

Тема 17. Електронні пристрої на операційних підсилювачах.

Змістовий модуль 3. Імпульсні пристрої та основи будови цифрових пристроїв

Тема 18. Імпульсні пристрої.

Тема 19. Алгебра логіки. Реалізація простих логічних функцій.

Тема 20. Цифрові мікроелектронні пристрої з жорсткою логікою.

Тема 21. Програмовані цифрові пристрої (мікропроцесорні пристрої).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Перетворювальні пристрої												
Тема 1. Короткий вступ в курс, роль курсу в системі освіти бакалавра-електромеханіка	2	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	2
Тема 2. Фізичні основи роботи напівпровідникових приладів	2	1	-	-	-	1	4	-	-	-	-	4
Тема 3. Класифікація напівпровідникових приладів. Характеристики, параметри, області застосування	13	5	4	-	-	4	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Некеровані випрямлячі	28	4	5	6	5	8	19	1	2	1	5	10
Тема 5. Стабілізатори напруги	5	1	1	2	-	1	4	-	-	-	-	4
Тема 6. Керовані випрямлячі	11	2	2	2	-	5	9	-	-	1	-	8
Тема 7. Системи імпульсно-фазового керування (СІФК)	5	2	1	-	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 8. Регулятори змінного струму	13	1	2	-	5	5	14	1	-	-	5	8
Тема 9. Автономні інвертори	8	2	1	2	-	3	8	-	1	1	-	6
Тема 10. Вплив вентильних перетворювачів на мережу. Електромагнітна сумісність	3	1	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Разом за змістовим модулем 1	90	20	16	12	10	32	79	3	3	3	10	60
Змістовий модуль 2. Підсилюючі пристрої												
Тема 11. Загальні відомості про підсилювачі напруги змінного струму	7	1	2	-	-	4	8	1	1	-	-	6
Тема 12. Каскади попереднього підсилення на біполярних та польових транзисторах	27	2	4	6	5	10	24	1	1	1	5	16
Тема 13. Багатокаскадні підсилювачі	16	1	2	4	5	4	11	-	-	1	5	5
Тема 14. Загальні відомості про підсилювачі постійного струму	4	1	1	-	-	2	4	1	1	-	-	2
Тема 15. Диференціальні підсилюючі каскади, їхні схеми, принцип дії, основні співвідношення	4	1	1	-	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 16. Операційні підсилювачі: будова, параметри, схема заміщення	10	1	1	4	-	4	12	1	-	1	-	10
Тема 17. Електронні пристрої на операційних підсилювачах	22	3	3	-	-	16	27		1	1	-	25
Разом за змістовим модулем 2	90	10	14	14	10	42	92	4	4	4	10	70
Змістовий модуль 3. Імпульсні пристрої та основи будови цифрових пристроїв												
Тема 18. Імпульсні пристрої	12	2	2	4	-	4	8,5	0,5	-	-	-	8
Тема 19. Алгебра логіки. Реалізація простих логічних функцій	7	2	1	2	-	2	7	-	-	1	-	6
Тема 20. Цифрові мікроелектронні пристрої з жорсткою логікою	11	1	2	4	-	4	15,5	0,5	1	-	-	14

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 21. Програмовані цифрові пристрої (мікропроцесорні пристрої)	6	1	1	-	-	4	14	-	-	-	-	14
Разом за змістовим модулем 3	36	6	6	10	-	14	45	1	1	1	-	42
УНДЗ (РГЗ)	20	-	-	-	20	20	-	-	-	-	20	-
Усього годин	216	36	36	36	20	88	216	8	8	8	20	172

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Елементи і вузли напівпровідникових схем	4	-
2	Випрямлячі	6	2
3	Регулятори та інвертори	6	1
4	Принципи побудови підсилювачів напруги змінного струму	8	2
5	Принципи побудови підсилювачів напруги постійного струму	6	2
6	Принципи побудови імпульсних пристроїв	2	0,5
7	Принципи побудови цифрових пристроїв	4	0,5
	Разом	36	8

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Дослідження однофазних випрямлячів	6	2
2	Дослідження трифазних випрямлячів і автономного інвертора	6	1
3	Дослідження характеристик біполярних і польових транзисторів, одиночних підсилюючих каскадів	6	1
4	Дослідження багатокаскадних транзисторних і інтегральних підсилювачів змінного струму.	4	1
5	Дослідження інтегральних операційних підсилювачів і їхніх застосувань	4	2
6	Дослідження імпульсних пристроїв на дискретних елементах і інтегральних мікросхемах	4	
7	Дослідження логічних елементів і цифрових пристроїв на ІМС	6	1
	Разом	36	8

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Роль курсу в системі освіти бакалавра-електромеханіка	1	2
2	Фізичні основи роботи напівпровідникових приладів	1	4
3	Класифікація напівпровідникових приладів. Характеристики, параметри, області застосування	4	8
4	Некеровані випрямлячі	8	10
5	Стабілізатори напруги	1	4
6	Керовані випрямлячі	5	8
7	Системи імпульсно-фазового керування (СІФК)	2	6
8	Регулятори змінного струму	5	8
9	Автономні інвертори	3	6
10	Вплив вентильних перетворювачів на мережу. Електромагнітна сумісність	2	4
11	Загальні відомості про підсилювачі напруги змінного струму	2	6
12	Каскади попереднього підсилення на біполярних та польових транзисторах	4	16
13	Багатокаскадні підсилювачі	10	5
14	Загальні відомості про підсилювачі постійного струму	4	2
15	Диференціальні підсилюючі каскади, їхні схеми, принцип дії, основні співвідношення	2	6
16	Операційні підсилювачі: будова, параметри, схема заміщення	4	10
17	Електронні пристрої на операційних підсилювачах	10	25
18	Імпульсні пристрої	4	8
19	Алгебра логіки. Реалізація простих логічних функцій	2	6
20	Цифрові мікроелектронні пристрої з жорсткою логікою	2	14
21	Програмовані цифрові пристрої (мікропроцесорні пристрої)	4	14
22	РГЗ	20	20
Разом		108	192

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання для денної форми навчання передбачає виконання розрахунково-графічної роботи, що складається з: розрахунку однофазного випрямляча малої потужності; розрахунку однофазного регулятора змінної напруги; попереднього (ескізного) розрахунку підсилювача низької частоти; остаточного розрахунку каскаду попереднього ПНЧ, виконаного за схемою з СЕ.

Метою виконання індивідуального завдання є набуття навиків побудови та розрахунку типових електронних пристроїв, користування довідковими матеріалами на електронні та електротехнічні вироби (резистори, конденсатори, діоди, транзистори, тиристоры, трансформатори) та науково-технічною інформацією, виконання схем електронних пристроїв, виконання звітних науково-технічних документів.

Індивідуальне завдання для заочної форми навчання передбачає виконання контрольної роботи, що складається з розрахунків однофазного випрямляча

малої потужності та однофазного регулятора змінної напруги.

Метою виконання індивідуального завдання є набуття навиків побудови та розрахунку типових електронних пристроїв перетворювальної техніки, користування довідковими матеріалами на електронні та електротехнічні вироби та науково-технічною інформацією.

Обсяг: 20 годин

10. Методи навчання

При проведенні лекцій передбачено використання мультимедійних засобів.

Виконання і захист лабораторних робіт, практичні заняття супроводжуються демонстрацією зразків електронних приладів і компонентів, інтегральних мікросхем, вузлів і елементів електронних пристроїв (джерел живлення, підсилювачів, імпульсних і цифрових пристроїв), різних типів елементів світлової індикації, а також наочної інформації з історії розвитку електроніки та новітніх розробок у цій галузі.

11. Методи контролю

При проведенні контролю якості отриманих знань передбачено захист лабораторних робіт та індивідуальних завдань на основі контрольних запитань, наведених у методичних вказівках до виконання лабораторних і розрахунково-графічних робіт та в методичних вказівках до самостійного вивчення дисципліни, тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль №1												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100	
2	2	4	6	2	4	2	4	2	2			
Змістовий модуль №2						Змістовий модуль №3						
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20			T21
4	4	2	4	2	2	4	2	2	4			2

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Колонтаєвський, Ю.П. Електроніка та мікросхемотехніка (для студентів, які навчаються за напрямом "Електромеханіка") [Текст]: лабораторний практикум / Ю.П. Колонтаєвський, А.Г. Сосков, О.Ф. Білоусов, – Харків, ХНАМГ, 2013. – 154 с.

2. Електроніка і мікросхемотехніка: методичні вказівки до розрахунково-графічних робіт (для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.050702 - "Електромеханіка") / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Ю. П. Колонтаєвський, А. Г. Сосков. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 100 с.

3. Електроніка і мікросхемотехніка: Методичні вказівки до практичних занять (для студентів, які навчаються за напрямом "Електромеханіка") [Текст] / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад. Ю.П. Колонтаєвський, – Харків, ХНАМГ, 2008. – 18 с.

4. Електроніка і мікросхемотехніка: Методичні вказівки до самостійного вивчення (для студентів, які навчаються за напрямом "Електромеханіка") [Текст] / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад. А.Г. Сосков, Ю.П. Колонтаєвський, Рак Н.О. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 33 с.

5. Стенди з історії електроніки, елементів і приладів, зразки елементів, приладів та електронних пристроїв та їхніх вузлів.

4. Рекомендована література

Базова

1. Колонтаєвський, Ю.П. Електроніка і мікросхемотехніка [Текст]: Підручник: / Ю.П. Колонтаєвський, А.Г. Сосков; За ред. А.Г. Соскова. – К.: Каравела, 2009. – 416 с. (також видання цього підручн. 2006 та 2007 рр.).

2. Колонтаєвський, Ю.П., Промислова електроніка та мікросхемотехніка: теорія і практикум [Текст]: Навч. посіб. / Ю.П. Колонтаєвський, А.Г. Сосков; За ред. А.Г. Соскова, 2-е вид. - К.: Каравела, 2004. – 432 с. (також видання цього посібн. ХНАМГ 2002 та 2004 рр.).

3. Руденко, В.С. Основы промышленной электроники [Текст] / В.С. Руденко, В.И Сенько, В.В. Трифонюк - К.: Высшая школа, 1985. - 400 с.

4. Забродин, Ю.С. Промышленная электроника [Текст] / Ю.С. Забродин - М.: Высшая школа. 1982. - 384 с.

5. Горбачев Г.М., Чаплыгин Е.В. Промышленная электроника [Текст] / Г.М. Горбачев, Е.В. Чаплыгин – М.: Энергоатомиздат, 1988. - 319 с.

6. Красько, А.С. Промышленная электроника [Текст] / А.С. Красько., К.Г. Скачко - Минск: Высшейшая школа, 1984. - 208 с.

Допоміжна

1. Сенько, В.І. Електроніка і мікросхемотехніка [Текст]: Підручник для студентів вищ. закл. освіти, що навчаються за напрямками "Електромеханіка" та "Електротехніка": У 4-х т. /В.І. Сенько, М.В. Панасенко, Е.В. Сенько та ін.; Під ред. В.І. Сенька.- К.: ТОВ "Видавництво "Обереги", 2000.

2. Руденко, В.С. Промислова електроніка [Текст] / Руденко В.С., Ромашко В.Я., Трифонюк В.В. – К: Либідь, 1993. – 432 с.
3. Руденко, В.С. Основы промышленной электроники [Текст] / В.С. Руденко, В.И. Сенько, В.В. Трифонюк - К.: Высшая школа, 1985. - 400 с.
4. Хоровиц, П. Искусство схемотехники: В 3-х т. [Текст] / Хоровиц П., Хилл У. Пер. с англ. - 4-е изд. перераб. и доп. - М.: Мир, 1993.
5. Титце, У. Полупроводниковая схемотехника [Текст]: Справочное руководство / У. Титце, К. Шенк. Пер. с нем. - М.: Мир, 1982. - 512 с.
6. Чебовский, О.Г. Силовые полупроводниковые приборы [Текст]: Справочник /О.Г. Чебовский, Л.Г. Моисеев, 2-е изд. перераб. и доп.- М.: Энергоатомиздат, 1985.- 400 с.
7. Дубровский, В. В. Резисторы [Текст]: Справочник /В. В. Дубровский, Д. М. Иванов, Н. Я. Пратусевич и др.; Под. Ред. И. И. Четверикова и В. М. Терехова.- 2-е изд., перераб. и доп.- М: Радио и связь, 1991.- 528 с.
8. Берзан, В.П. Электрические конденсаторы и конденсаторные установки [Текст]: Справочник /В.П. Берзан, Б.Ю.Геликман, М.Н.Граевский и др.; Под ред. Г.С. Кучинского.- М.: Энергоатомиздат, 1987.-656 с.
9. Зайцев, А.А. Полупроводниковые приборы. Транзисторы малой мощности [Текст]: Справочник /А.А. Зайцев, А.И. Миркин, В.В. Мокряков, и др.; Под ред. А.В. Голомедова.- М: Радио и связь, 1989.- 384 с.
10. Зайцев, А.А. Полупроводниковые приборы. Транзисторы средней и большой мощности [Текст]: Справочник /А.А. Зайцев, А.И. Миркин, В.В. Мокряков, и др.; Под ред. А.В. Голомедова.- М: Радио и связь, 1989.- 384 с.
11. Якубовский, С.В. Цифровые и аналоговые интегральные микросхемы [Текст]: Справочник /С.В. Якубовский, Л.И. Ниссельсон, В.И. Кулешова и др.; Под ред. С.В. Якубовского.- М.: Радио и связь, 1989.- 496 с.

15. Інформаційні ресурси

1. electronic.com.ua Електроніка это просто
2. www.rem-tv.odessa.ua/ssilki-txt.html Текстовые ссылки на радиотехнические ресурсы Интернет
3. electronics.ru Електроніка для всіх. Блог о електроніке
4. electronix.ru Інформаційні ресурси. Портал розробників електроніки
5. list.mail.ru Каталог
6. e-commerce.ru Інформаційно-консалтинговий центр по електронному бізнесу

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни

«Електроніка та мікросхемотехніка»

Галузь знань 0507 «Електротехніка та електромеханіка»

Напрямок підготовки 6.050702 «Електромеханіка»

Спеціальності «Електричні системи і комплекси транспортних засобів», «Електричний транспорт», «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод»

Розробник: КОЛОНТАЄВСЬКИЙ Юрій Павлович

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: Ю. Ю. Конюшенко

План 2013, поз. 158 б

Підп. до друку 26.09.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 2 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,6

Зам. № 9356

Видавець і виготовлювач:

**Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002**

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.